

## sosialurinn

telf. 1 47 20. 1 18 20  
box 76, 3800 Tórshavn  
Útgevari: p/f sosialurinn

Fyrirtaks-  
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)  
Bladmenn: Hogni Djurhuus  
Jóhann Mortensen  
Jan Müller  
Lýsingar: Arne Thomsen  
Uppseting: Sosialurinn  
Prent: Dimmalætting

## Neyðaregg

Í SEINASTU viku hendi tað, sum ógvuliga sjáldan kemur fyrri, nevniliga at sambandsflokkurin legði eitt mál á ting. Á hesum sinni var tað eitt uppskot til samtyktar viðvíkjandi avheiting av útróðrarfiski.

UPPSKOTIÐ áleggur, at landsstýrið, í sambandi við tey frábodaðu krepputiltøkini, skal gera nærri reglur fyrri, at útróðrarfiskur av teimum plássum, har ongin fiskakeypari er, men har koyrivegur er til næsta fiskakeypara, verður heintaður við bili. (Ikki við hestavogni).

HETTA VAR so sambandsflokksins uppskot til loysn av teimum trupuleikum okkara fiskivinna er i: „Vit eiga at gera hóskaði reglur fyrri, at útróðrarfiskur av teimum plássum, har ongin fiskakeypari er, verður avheintaður við bili“. Allar hinar spurningarnar letur sambandsflokkurin aðrar um at greiða.

OG HESIR spurningar eru fleiri. Hvussu kunnu vit rationelt og rentabult fáa fiskin burtur úr sjónum, tá fiskurin natúrliga má koma burtur úr sjónum, áðrenn hann verður fluttur við bili til fiskakeyparan? Hvussu kunnu vit fáa rakstrarúteislurnar hjá fiskiskipaflotanum niður? Og hvussu kunnu vit tilvirka fiskin rationelt og rentabult og hvussu kunnu vit fáa sum mest fyrri okkara útflutning?

ALLAR HESAR spurningarnar hefur sambandsflokkurin yvirhøvdur onki svar uppá og onga meting um. Alt hetta letur sambandsflokkurin upp i hendurnar á øðrum flokkum at greiða. Og tað er eisini skilagott og helst tað skilabesta sambandsflokkurin hefur gjørt i mong mong ár. Um ikki annað so kunnu vit fegnast um tað.

ANNARS ER um hetta uppskotið hjá sambandsflokkinum at siga, at tað minnir sera nógv um fimmoyra loysnina á sinni, og um uppskotið um stuðul til innflutning av útlendskum hoyggi fyrr í ár. Ongar loysnir. Bert orðafloymur og okkurt neyðareggið av og á.

## Mentanarmál in memoriam

Skal ein trúgva Høgna Djurhuus í Sosialinum, so heldur hann at Havnar Sjótleikarafelag halvgum fróir seg yvir at leikbólkurin „Grima“ varð avskrivður av landsstýrinum. Um hetta er so, er feroyskt lista- og mentanarlív helst margháttligari enn eg vil trúgva. Í eini tíð, har mentanarlígt arbeiði ikki verður mettt sum serliga nógv av teimum sum sita við róðrið, átti ein at trúð at listarlígar og mentanarlígar kreftir annars stóðu saman fyrri at verja felags áhugamál, sum so aftur kunnu metast sum almenn áhugamál hjá fólki yvirhøvdur — væl at merkja um vit ikki eru ein tjóð, sum heldur seg kunna vera mentan fyrri.

Í veruleikanum er slaktin av „Grimu“ ikki bert ein spurningur, sum viðvíkur hesum 5 (4 fyrrverandi) løntu leikarum, men ein meiri prinsipiellur spurningur, um hvussu mentanarpolitikur skal fæst. Skal mentan vera fritíðartriv ella eiga vit at hava professionelt fólk?

Hvør — og við hvørjum grundarlagi — skal avgera, hvat ið skal fáa loyv at gerast professionelt? Eigur „virksemi“ sum heild at stuðlast, fram um einstakar persónar? Eftir minum tykki var royndin við „Grimu“ nevniliga eisini ein roynd at fáa virksemi á gongd víða hvar í landinum. So gerst tað meiri lívligt hjá fólki at stuðlast. Í staðin fyrri at økja um stuðulin til hetta virksemi alt eftir hvussu umfangandi tað gjørdist, metti mentanarmálaráðharrin tiltakið eftir vanligum businessmáta: kunnu tit ikki klára tykkum figgarliga, so mugu tit fara á heysin sum aðrar fyrirkur. Illar tungur kunnu siga: hvat skulu vit gera við sjónleik, nú vit hava hetta frálíka danska sjónvarpið at sovna frammanfyrri?

Og var tað ikki snoypið at landsins helst besti sjónleikari og leikstjóri, hvørs arbeiði neyvan kann verða ov høgt mettt, fær stjórnarstarv á donskum sjónleikarskúla, meðan feroingar mugu leita sær

til Danmarkar eftir professionellum leikstjórum? Peningurin til feroingar verður í landinum.

Nú frættist at sjónleikarar hava stovnað „Meginfelag“, væl at merkja fyrri „áhugaleikarar“. Fregnast má eftir, um hetta merkir at nýggja felagið ikki vil arbeiða fyrri professionellum sjónleiki, men bert fyrri fólk, sum ókeypis av áhuga dyrka hesa list. Eitt slíkt felag kundi verið landsumfatandi, og starvað saman við tónleikarafelagi, listamálarafelagi osfr., soleiðis at eitt fast skipað samstarv fekk í lag millum fólk sum vilja feroyskum mentanarlívi væl. Í slíkum felagsskapi kundi mentanarpolitiskir spurningar verið havdir á lofti, og sum eitt landsumfatandi fakfelag kundi eitt slíkt tiltak lagt trýst á myndugleikarnar eins og onnur fakfelag, so at mentanarlígt arbeiði kundi verið mettt sum annað virðis-skapandi arbeiði. Í hesum máli eru feroingar eftirbátar sammett við grannalond okkara.

Í dag sýnist sum um tað er rættiliga tilvildarlígt hvaðar peningur verður latin til mentan. Tað er órimligt at tað kanska er persónligi smakkurin hjá einum einstøkum mentanarmálaráðharr, sum avger hvussu mentanarlívið skal stuðlast her á landi. Hvat ið er góð („fin“) mentan og hvat ikki. Til dømis kann nevntast, at ávis sløg av tónleiki fáa stuðul til keyp av instrumentum og almenn holi at spæla í, meðan onnur sløg eru við sviðið soð. Her kundi ein fakfelagsskapur fingið ávirkan, um hann virkaði rætt. Tað átti eisini at verið náttúrlígt at áhugaði kundu fingið figgarlígari møguleikar til t.d. at skriva eina bók i eitt ávíst tíðarskeið.

Rætt er tað, at sjónleikur, tónleikur ella bókmentir kunnu ikki etast ella seljast gjøgnum fiskasøluna. Men var tað ikki onkur sum segði, at menniskjur liva ikki av breyði aleina?

C. Screwdriver jnr.

## Bóndagarðar, flogvøllir og rúsdrekka

## tjak og meiningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyrri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brovini.

Tað hevði verið forvitnisligt at fingið at vita, hvussu flogvøllurin í Vágum hevði verið settur í bás, men hann slapp ikki upp i part i sendingini. Ikki eri eg kónur í flogmálum, men mæi er sagt nógv um vind-viðurskiptini har vesturi, sum ikki kann skúgvast til vikis, tá ein hevur roynt at lenda har. Fyribrigdi sum „luft-hol“ gera seg serliga galdandi inneftir Sørvágsfirði, og í slíkum færum verður flogfarið blakað upp og niður, so tað er ein verulig lætti at fola fast undir fótum aftur.

Ikki vil eg ræða fólk, sjálvt um mæi sjálvum onki dæmar hesar ferðir — og um veturin hava vit ongan annan ferðamøguleika. Men eg gjørdist bilsin, tá eg einaferð las í

Dimmalætting grein um trygdarmanningina har vesturi. Hon hevði havt venjingar, og ein venjing var t.d. soleiðis sett upp, at flogfarið skuldi eistast at vera fokið av breytini orsakað av knappum síðuvindi. Tað má sigast at vera heldur skelkandi, at trygdarmanningin arbeiðir við einum slíkum møguleika. Er tað veruliga so, at flogfarið yvirhøvdur fer niður, um tað er ein minsti møguleiki yvirhøvdur fyrri slíkum vindkastum? So mikið álit havi eg á flogskiparunum, og manningini í flogvøllinum, at ongin tekur „kjansir“ um møguleiki skuldi verið fyrri slíkum vindviðurskiptum.

Um vit siggja burt frá tí fyrirumini ein meira sentralur flogvøllur hevði havt, so hevur alt ov lítið tjak verið um hvar í Føroyum tað er tryggast at hava flogvøll. Og um tað ikki hevði loyst seg at havt ein annan flogvøll eisini, sum kundi verið nýttur, tá vind-ella veðurviðurskipti á hinum staðnum ikki vóru tey bestu. Aldri hava vit sæð nakað um, hvat flogskiparar hugsa um flogvøllin í Vágum. Við hvørt siga teir okkurt óskilli, í hátalaranum

um, at vøllurin er so stuttur, at bremsingin verður hørð, og at vindurin er eitt sindur ófantaligur, men teir lenda so — so alt átti at verið í lagi.

Vónandi er tryggleikin viðvíkjandi flúgvini, sum hevur so nógv at siga fyrri allar feroingar, ikki nakað sum einans verður avgjørt av upphæddum á figgarlóginum ella lokalpolitiskum spekulatiónum. Hvat tað kostar at longja flogvøllin í Vágum ella at byggja ein annan aðrastaðni, má koma í aðru rekkju. Tryggleikin má prioriterast fram um alt. Men nú er stilt sum i grøvinum um hetta mál.

Ti nú træstast menn um hvør bóndagarður er bestur. Onkundið hevur Sandoyggin verið nevnd „gloymda oyggina“. Og tá man vitjar Sandoyinna, sjálvt sum ókunnugur á báðum økjum, so sær man við fyrsta eygnakast at hon sær út sum tann besta bæði til jarðarbrúk og flogvøll. Kanska hevur hon ov fáar tingmenn til at verða tikin uppí part, ov fáa atkvøður i mun til aðrar oyggjar.

Og eftir stendur tú sum Kárus og tekur so til orða: lika veit eg!

Fyrrverandi bileigari